

vornic Cazan, într-o scrisoare din 1480—1481¹ și Vlad Călugărul (1482—1495), care, dacă dă brașovenilor mai mult decît predecesorul său Laiotă, libertatea de a vinde și cumpăra în toate târgurile pînă la Dunăre², pretinde și el să fie întărită vechea « lege », « ca să poată și ai noștri și ai lor săraci să se hrănească slobod cum s-au hrănit și mai înainte »³. De aceea, la orice abuz, domnul cere plata despăgubirilor⁴ și chiar mai mult, în cazuri grave, ca, de exemplu, la uciderea unor munteni în Transilvania, voievodul poruncește de îndată, la 29 aprilie 1493, 26 noiembrie 1499 sau la 5 ianuarie 1495, închiderea drumurilor între cele două țări⁵. De asemenea, și Radu cel Mare (1495—1508) reacționează prompt în apărarea intereselor neguțătorilor din Țara Românească⁶. Aceeași politică de egalitate și de respectare a drepturilor reciproce privind comerțul cu Transilvania o promovează și voievozii din prima jumătate a secolului al XVI-lea, Mihnea cel Rău (1508—1509)⁷, Neagoe Basarab (1512—1521)⁸, Radu de la Afumați (1522—1529, cu întreruperi)⁹, Vlad Încetul (1530—1532)¹⁰, Radu Paisie (1535—1545)¹¹, Pătrașcu cel Bun (1554—1557)¹² și Mircea Ciobanul (1545—1552 și 1558—1559)¹³.

Este interesant de relevat că și suveranii Ungariei recunosc necesitatea aplicării unui tratament egal neguțătorilor celor două țări. La 26 aprilie 1438, regele Albert poruncește castelanilor de la Bran să nu încarce cu vămi pe cei din părțile « transalpine », deoarece în acest caz și transilvănenii vor fi supuși în Țara Românească unui regim asemănător, suferind pagube: motivarea însăși arată reacțiunea efectivă a voievozilor de la sud de Carpați pentru a-și

¹ I. Bogdan, *op. cit.*, p. 215 (nr. CCVI).

² Scrisoarea din 10 iulie, fără an: Gr. G. Tocilescu, *534 documente...*, p. 149—150; I. Bogdan, *Documente și regeste...*, p. 117—118 (nr. CXVII) o datează 1482—1483; vezi și o scrisoare din 15 noiembrie (1482) și o alta din 1482—1483; Gr. G. Tocilescu, *534 documente...* p. 152, și I. Bogdan, *Documente privitoare la relațiile Țării Românești cu Brașovul...*, p. 184 (nr. CLI) și 189 (nr. CLV).

³ Scrisoare din 15 noiembrie, fără an și alte două similare, nedatate: Gr. G. Tocilescu, *534 documente...* p. 152, 154 (nr. 161) și 157—158 (nr. 164) și I. Bogdan, *op. cit.*, p. 184 (nr. CLI), p. 185—186 (nr. CLIII) și 191—193 (nr. CLVIII).

⁴ Gr. G. Tocilescu, *534 documente...* p. 159—160; 169—170; 172 (nr. 165; 176, 177; 180) și S. Dragomir, *Documente nouă...* p. 23 și 24 (nr. 12 și 14).

⁵ Hurmuzaki-Iorga, *Documente, XV/1*, p. 135 și 142—143 (nr. CCXLVI, CCLVIII și CCXL); I. Bogdan, *op. cit.*, p. 343 (nr. CCXCVI).

⁶ P. P. Panaitescu, *Documente slavo-române din Sibiu (1470—1653)*, București, 1938, p. 14—15, 16—18, 20—21 (nr. VI, VIII, IX, X, XII); Gr. G. Tocilescu, *534 documente*, p. 187—188 (nr. 195); I. Bogdan, *Documente și regeste...*, p. 136 (nr. CXXXVIII). Intervenții similare și din partea autorităților oficiale ale orașelor muntene: S. Dragomir, *Documente nouă...*, p. 75—76 (nr. 66—67).

⁷ I. Bogdan, *Documente și regeste*, p. 139—140 (nr. CXLI); cf. Hurmuzaki-Iorga, *Documente, XV/1*, p. 190—191 (nr. CCCXLVII).

⁸ P. P. Panaitescu, *Documente slavo-române cu privire la relațiile Țării Românești și Moldovei cu Ardealul în secolele XV—XVI*, București, 1905, p. 18 (nr. VI); I. Bogdan, *Documente și regeste...*, p. 159 (nr. CLX) Gr. G. Tocilescu, *534 documente...*, p. 229, 254, 241, 419 (nr. 236, 265, 251 și 419); S. Dragomir, *Documente nouă* p. 33, 36, 43 și 79 (nr. 23, 25, 33 și 70); Hurmuzaki-Iorga, *Documente, XV/1*, p. 234—235 (nr. CCCXXVIII).

⁹ Hurmuzaki-Iorga, *Documente, XV/1*, p. 303—304 (nr. DLV).

¹⁰ I. Bogdan, *Documente și regeste...* p. 180—181 (nr. CLXXV).

¹¹ S. Dragomir, *Documente nouă...*, p. 53—54 (nr. 42); St. Nicolaescu, *op. cit.*, p. 69—71 (XXVI—XXVII); I. Bogdan, *Documente și regeste*, p. 186—187 (nr. CLXXXII).

¹² I. Bogdan, *Documente și regeste...*, p. 195—196 (nr. CXCI).

¹³ S. Dragomir, *Documente nouă...*, p. 59 (nr. 49).